

ABC pacjenta

– sumatryptan w leczeniu migreny

lek. Piotr Chądryński

Klinika Neurologii, Wydział Medyczny, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Kierownik Kliniki: dr hab. n. med. Izabela Domitrz

JAKIE LEKI STOSUJE SIĘ W LECZENIU MIGRENY?

W terapii ataków migreny stosuje się różne grupy leków, wśród których można wymienić zarówno ogólnodostępne leki przeciwbólowe, takie jak paracetamol czy ibuprofen, jak i bardziej specjalistyczne leki tryptanowe, dostępne na receptę. Wybór konkretnego leku jest uzależniony od reakcji pacjenta na jego działanie. Dla dużej części pacjentów wystarczające będą popularne leki przeciwbólowe dostępne bez recepty, zawierające ibuprofen, paracetamol czy kwas acetylosalicylowy. W sytuacji gdy działanie tych leków jest niewystarczające, lekarz może przepisać lek z grupy tryptanów (np. sumatryptan, zolmitryptan, ryzatryptan lub inny). Tryptany przeznaczone są do leczenia napadów migreny, a mechanizm ich działania polega na specyficznym hamowaniu procesów odpowiedzialnych za powstawanie ataków migreny. Jest to grupa leków stosowanych doraźnie służąca do przerywania napadów migreny. Tryptany nie tylko uśmierzają ból, ale także łagodzą pozostałe objawy tej choroby, takie jak nudności czy światłowstręt. Jednym z najczęściej wykorzystywanych leków z tej grupy jest sumatryptan, różne jego postacie znalazły zastosowanie także w leczeniu klasterowych bólów głowy.

DLACZEGO SUMATRYPTAN JEST STOSOWANY W NAPADACH MIGRENY?

Napady migreny pozostawione bez leczenia mogą trwać od kilku do nawet kilkudziesięciu godzin, a ogólnodostępne leki przeciwbólowe często nie przynoszą pożądanego efektu. Sumatryptan zaś wykazuje dużą skuteczność w łagodzeniu i przerywaniu ataków migreny. Szybkość działania leku jest uzależniona od sposobu podania preparatu.

JAKIE SĄ DOSTĘPNE SPOSOBY PODAWANIA SUMATRYPTANU?

Sumatryptan, podobnie jak wiele innych leków, można przyjmować w różnych postaciach. W Polsce dostępny jest aż w trzech różnych formach: tabletki doustne, iniekcje podskórne i spray donosowy. Każda z form leku ma specyficzne wady i zalety, a wybór najlepszej drogi podania zależy przede wszystkim od indywidualnych potrzeb i preferencji pacjenta, takich jak oczekiwana szybkość ustąpienia objawów bólowych. Najszybszy efekt leczenia obserwuje się po podaniu sumatryptanu w iniekcji podskórnej, ponieważ właśnie ta forma charakteryzuje się najkrótszym czasem wchłaniania. Najpóźniej efekt będzie występował po podaniu leku w formie tradycyjnych tabletek.

ABC pacjenta

– sumatryptan w leczeniu migreny

JAK SZYBKO MOGĄ USTĄPIĆ OBJAWY MIGRENY?

W przypadku zastosowania sumatryptanu w formie iniekcji podskórnej pierwsze zauważalne efekty działania leku obserwuje się już po 10 minutach. Pełen efekt leczenia następuje natomiast w ciągu około 2 godzin, kiedy to nawet 70% pacjentów wraca do całkowitej sprawności funkcjonowania. Po podaniu sumatryptanu w innych postaciach na pierwsze efekty należy poczekać nieco dłużej, czyli co najmniej 30 minut.

CZAS, PO JAKIM LEK OSIĄGA MAKSYMALNE STĘŻENIE W ORGANIZMIE (T_{max}), W ZALEŻNOŚCI OD DROGI PODANIA

Postać sumatryptanu	T_{max}
Iniekcje podskórne	10–20 minut
Tabletki doustne	3 godziny
Aerozol donosowy	1 godzina

Iniekcje podskórne sumatryptanu powinny rozważyć przede wszystkim osoby, które:

1. doświadczają bardzo silnych ataków migreny i poszukują sposobu szybkiego uśmierzenia bólu
2. doświadczają nudności lub wymiotów uniemożliwiających połknięcie standardowej tabletki
3. są aktywne zawodowo i nastawione na szybki powrót do pełnej funkcjonalności.

JAK WYKONAĆ INIEKCJĘ PODSKÓRNĄ? [OBEJRZYJ FILM](#)

Sumatryptan w postaci iniekcji jest sprzedawany w formie przygotowanych wstrzykiwaczy z odmierzoną dawką leku. Wstrzyknięcia dokonuje się na przykład w ramię lub udo (skóra nie powinna być delikatna, posiniaczona, zaczerwieniona lub stwardniała). Podanie leku należy wykonać pod kątem prostym (90°), dociskając wstrzykiwacz do skóry, a następnie należy wcisnąć niebieski przycisk, który rozpoczyna podawanie leku. Przy rozpoczęciu i zakończeniu podawania leku słychać sygnał dźwiękowy w postaci kliknięcia i dopiero po usłyszeniu drugiego sygnału pacjent może odsunąć wstrzykiwacz z powierzchni skóry. Osłonka zabezpieczająca igłę wstrzykiwacza automatycznie się wysunie, aby zakryć igłę. Okienko kontrolne zmieni kolor na niebieski, co potwierdzi, że podanie leku zostało zakończone. Każdy wstrzykiwacz jest jednorazowy, zatem po użyciu należy go wyrzucić.

CZY SUMATRYPTAN JEST BEZPIECZNY?

Tak. Istnieją jednak szczególne sytuacje, kiedy stosowanie sumatryptanu jest przeciwwskazane. Sumatryptan jest lekiem wydawanym na receptę, a zatem przed otrzymaniem go odbędziesz wizytę lekarską, na której specjalista upewni się, że możesz z powodzeniem stosować lek. Osoby doświadczające napadów migreny z aurą powinny przyjąć lek dopiero po ustąpieniu objawów aury. Ponadto jeśli jesteś osobą, która leczy się z powodu chorób przewlekłych układu krążenia, to zapewne nie będziesz mógł stosować sumatryptanu. Przykładowymi chorobami, przy których nie można stosować tego leku, są: choroba niedokrwienna serca, przebyty zawał mięśnia sercowego czy udar niedokrwienny mózgu.

ABC pacjenta

– sumatryptan w leczeniu migreny

CZY PO ZASTOSOWANIU SUMATRYPTANU MOGĄ WYSTĄPIĆ DZIAŁANIA NIEPOŻĄDANE?

Niestety tak, ale ponad 80% z nich ma charakter bardzo łagodny, a większość nie trwa dłużej niż 3 godziny. Po zastosowaniu sumatryptanu, niezależnie od drogi podania, najczęściej mogą wystąpić takie objawy, jak: uczucie dyskomfortu w klatce piersiowej, zawroty głowy czy uczucie drętwienia, jednak są one niegroźne i szybko ustępują. W przypadku sumatryptanu stosowanego w iniekcji mogą wystąpić także reakcje typowe dla wszystkich zastrzyków, czyli ból lub zaczerwienienie w miejscu wkłucia, które również są chwilowe i szybko ustępują. Pomimo okazjonalnie występujących działań niepożądanych sumatryptan jest na tyle skuteczny, że większość pacjentów chętnie wybiera tę formę leczenia.

CO ZROBIĆ, JEŚLI BÓL NAWRÓCI W OKRESIE PIERWSZYCH 24 GODZIN OD ZASTOSOWANIA SUMATRYPTANU?

W takiej sytuacji możesz jednorazowo zastosować powtórny dawkę leku, jednak nie wcześniej niż po godzinie od przyjęcia pierwszej dawki. Pamiętaj, że stosując sumatryptan, możesz równocześnie wspomagać się środkami przeciwbólowymi o innym mechanizmie działania, takimi jak: paracetamol, ibuprofen czy naproksen.

PIŚMIENNICTWO

1. Chądzyński P. Miejsce iniekcji podskórnych sumatryptanu w leczeniu migreny. *Migrena News*. 2021; 4(3): 77-82.
2. Sumatriptan SUN – charakterystyka produktu leczniczego. 2021 r.
3. Domitrz I, Kozubski W. Rekomendacje diagnostyczno-terapeutyczne postępowania w migrenie. *Pol Przegl Neurol*. 2019; 15(suppl B): 1-20.
4. Erlichson K, Waight J. Therapeutic applications for subcutaneous triptans in the acute treatment of migraine. *Curr Med Res Opin*. 2012; 28(7): 1231-8. <http://doi.org/10.1185/03007995.2012.674501>.
5. Vincent M, Wang S. Headache Classification Committee of the International Headache Society (IHS) The International Classification of Headache Disorders, 3rd edition. *Cephalalgia*. 2018; 38(1): 1-211. <http://doi.org/10.1177/0333102417738202>.